

Miran Mišo Hochstätter

POKRAJINE / LANDSCAPES – fotografije, sanje in spomini

14. 9.–3. 11. 2018

artKIT, Glavni trg 14, Maribor

Z "Umetnostjo slučaja" nimam ničesar skupnega. Jaz svoje slike mislim, jih konstruiram, režiram. "Rišem" to, kar bi rad imel na fotografiji in "radiram" tisto, česar ne maram, ali mi trenutno pač ne odgovarja. Predvsem pa kamera ni moje tretje oko. Imam samo dvoje oči in vse, kar upodobim na svojih fotografijah, sem videl s temi očmi. Fotoaparati je samo instrument v mojih rokah, s katerim upravljajo moji možgani. Je samo čopič, svinčnik, dleto, pero, ali kar koli že, samo oko ne.
(Miran Mišo Hochstätter)

Et in Arcadia Ego: Fotografije, sanje in spomini – krajine

Miran Mišo Hochstätter je dobil vzdevek Maestro po vsestranskem mojstrstvu v fotografiji, saj mu je bil fotoaparat položen dobesedno v zibelko. Studio Hochstätter je bil namreč znan fotografski atelje njegovega očeta, ki je v tistem času zabeležil portrete skoraj vseh znanih (in neznanih) Mariborčanov; za osebne dokumente ali družinske albume ali pa preprosto zato, ker je rad fotografiral. V Hochstätterjevi družini sta po očetovem zgledu oba sinova, Mišo in brat Zoran, posvetila fotografiji. Slednji se je preusmeril v »gibljive slike«, v film, medtem ko je Mišo ostal pri fotografiji.

Pod mentorstvom priznanih kiparjev in slikarjev, kot so Maks Kavčič, Lajči Pandur, Slavko Kores in Vlasta Zorko, je zaključil likovno pedagogiko na mariborski Pedagoški fakulteti. Kasneje se je Mišo Hochstätter odločil za študij v tujini, med drugim tudi zato, ker pri nas pravega študija fotografije takrat še ni bilo. Sprejet je bil na Münchensko Šolo za fotografijo in grafiko, Bayerische staatslehranstalt für photographie (Bavarska državna pedagoška ustanova za fotografijo), kjer je študij tudi uspešno zaključil.

Po vrnitvi v Slovenijo asistira očetu v njegovem fotografskem studiu in nabira še kako potrebne praktične izkušnje. Pravi, da je bila to neprestana vaja mladega fotografa, pa tudi če je fotografiral ljudi 'zgolj' za osebni dokument. Vsak obraz potrebuje svojo svetlobo in ima svoj karakter: da pa bi bila fotografija vsestransko čim boljša, je potrebno vsakič znova izpostaviti tisto pravo svetlobo in najti pravi karakter, da je nenazadnje naročnik tudi osebno zadovoljen.

Želja po raziskovanju in razvoju ga je čez nekaj časa ponovno zvalila v tujino. V Nemčiji je nekaj let sodeloval z različnimi podjetji, oblikovalskimi naročniki in agencijami. Razen tega ga je vodila želja po fotografiranju znanih glasbenikov, kot sta recimo Miles Davis ali Nick Cave. Zraven fotografije je Maestro namreč tudi velik ljubitelj glasbe, ne le jazza, temveč tudi klasične glasbe in dobrega starega rocka.

Tokrat se v artKITu predstavlja z zadnjo serijo fotografij pokrajin. To je njegova že 49. samostojna razstava. Miran Mišo Hochstätter je vsestranski umetnik, občutljiv na glasbo in literaturo; predvsem pa zna vse to odlično združiti v vizualnem mediju, v fotografiji. Miran Mišo Hochstätter predstavlja tokrat svoja dela v Kiblinem razstavišču artKIT, ki je v prostorih nekdanjega starega rotovža oziroma mestne hiše, kar ima še dodaten pomen: leta 1972 je namreč prvič razstavljaval v prostorih nekdanjega Malega salona Rotovž.

Digitalne fotografije imajo skupen naslov Pokrajine – fotografije sanje in spomini. Ne gre za naključje; znano je, da je umetnik izrazito natančen in dosleden minimalistični perfekcionista, ki zna povezati posamezne trenutke, tako pretekle kot prihodnje, v absolutno, resnično in popolno sedanost, v en sam popolni trenutek, kot ga lahko začutimo prav v galerijskem prostoru. Njegove Pokrajine niso zemeljske, temveč s prefinjeno vizualizacijo razkrivajo človeško telo kot simbolično (po)krajino. Moško in žensko golo telo je (tokrat) nadomestek goratega hriba. Telesu, ki leži na produ, peščeni plaži ali črni zemlji, so dodani kamenčki, dim ali uveli listi dreves ginko. Na fotografijah lahko začutimo poletno, spomladansko, jesensko ali zimsko razpoloženje.

Svetlobne efekte mojstrsko dopolnjuje z objekti. Mojstra prepoznaš po omejitvah, pravi. Nastale fotografske podobe prav zaradi vpliva svetlobe in senc subtilno združujejo človeka in krajino v enovito – arkadijsko – celoto. Et in Arcadia ego, Vergilov epitaf, ki kot memento mori zaznamuje Hochstätterjeve fotografije, v prevodu pomeni V Arkadiji sem. Gre za idilično grško pokrajino, ki je ležala v središču Peloponeza; naslov nam je znan tudi po Poussinovih slikah, ki upodabljajo mitološko zgodbo arkadijskih pastirjev v brezskrbnem in sproščenem uživanju. Arkadija je tudi bivališče boga Pana, boga gozdov in njiv, ljubitelja glasbe, plesa, satirjev in preprostih ter poštenih ljudi. Gorata topografija omenjene pokrajine in redka poseljenost privedeta naposled do tega, da se beseda Arcadia sublimira v pesniški pojem za idilično vizijo neokrnjene divjine. Arcadia je poetično oblikovan prostor, povezan z bogatim naravnim sijajem in harmonijo, za katero pa se pogosto domneva, da je v skladu z utopičnimi ideali in zato nedosegljiva. Maestraova Arkadija se od te tradicije odmika v toliko, kolikor načrtno reprezentira sodobno različico paradiza, ki najprej deluje kot opozorilo o življenjski minljivosti, hkrati pa taisto življenje idealizira v blaženost pastoralnega raja in simboliko popolne sreče.

Mišo pravi, da je klasik, ki ne počne ničesar revolucionarno novega, še nikoli videnega, nič 'odtrganega' – dela le na 'svoj' način. Portret, akt, krajina in tihožitje. Posebnost teh fotografij je pravzaprav prav v načinu mojstrskega združevanja akta in tihožitja v imaginarno, a 'živo' krajino. Na simbolni ravni gre za žensko in moško pokrajino. Motive združi v eno fotografijo, ki pa še vedno ostaja docela minimalistična. Vsak detajl je zelo premišljeno postavljen, finalni dotik pa seveda dajeta svetloba in barvni toni, ki še dodatno izpričujeta mojstrstvo Hochstätterjeve fotografije. Ta namreč zavestno pristopa k aktu na zelo osebni, intimen način, saj kreira moment, ki v umetniškem mediju združuje življenjske energije, duše, človeške 'rokopise' v zgodbo.

Razstavljenе fotografije, naslovljene September 1982, že nakazujejo podobnost združenih motivov, akt s tihožitjem, konjičkov, igračk, položenih na golo žensko 'krajino'. Te črno bele 'analogne' fotografije sicer sodijo v zgodnji opus, a raznolika tonaliteta v svinah, značilna za Maestraova dela, je že prepoznavna. Nove (letošnje) fotografije so barvne in v digitalni tehniki. Gre za precizen izbor barvnih tonov, ki telesu zagotavljajo krajinski videz v obliki jesenske ali poletne idilično lepe – arkadijske – pokrajine. Pa vendar se zdi, kot da med tema dvema opusoma ni preteklo veliko let, čeprav je tudi izdelava različna – analogna v zgodnjem primeru in digitalna izvedba v letu 2018.

Rečemo lahko, da se je z razvojem umetnika razvijala tudi fotografija in naše dožemanje le-te, predvsem v smislu uveljavljanja fotografije kot samostojnega medija, ki je potekala pravzaprav sočasno s Hochstätterjevim razvojem. Dejstvo, da je precej eksperimentalna s produkcijo, potrjuje pet razstavljenih fotografij dreves, naslovljenih Haiku, prav tako iz leta 1982. Gre za odtise japonskega pisemskega papirja, fotografita, kot odtis negativna, podobno odtisu grafične matrice. Haiku je japonska pesniška oblika, ki obsega sedemnajst zlogov in beleži trenutek iz narave v simbiozi s človekovim notranjim občutenjem, bistveno zanj pa je, da je tematsko svoboden.

Na razstavi je na ogled še diaprojekcija z naslovom Sanje v dvanajstih slikah od leta 1974 do 1984; gre za diaprojekcijo dvojnih (sandwich) ektachrome diapozitivov.

Maestro Hochstätter praznuje letos šestinštirideset let delovanja. Predvsem ne želi predstavljati fotografij v obliki dokumentov prostora in časa, in jih tudi zato pre-stavlja v brezčasnost. Pravi, da mora sicer vsaka razstava imeti nek notranji red, mir, tišino ali zbranost, in je zato tudi predstavljena kot mala osebna študija. Maestro je sanjač in nepoboljšljivi romantik, kar pušča pečat v njegovi fotografiji, ki gledalca nagovarja z besedami: "Pustim ti svobodo lastne interpretacije, sanjarjenja in možnosti, da dáš fotografiji svojo vsebino. Popeljati te moram ven, na svetlo, ti odpreti horizont, pot pa si izbereš sam."

Nina Jeza

MIRAN MIŠO HOCHSTÄTTER
POKRAJINE / LANDSCAPES – fotografije, sanje in spomini

Razstava je na ogled do 3. novembra 2018.

artKIT, Glavni trg 14, Maribor, torek–petek: 10.00–13.00 in 17.00–19.00, sobota: 10.00–13.00